

KUVAT: OLLI TURUNEN

Kanadalainen

Alan Bradley

nousi maailmanmaineeseen 70-vuotiaana

Alan Bradleyn kirjojen sankaritar on 11-vuotias harrastelijakemisti Flavia de Luce, jota kiinnostavat myrkyt ja murhat. Sarjan käännoisoikeudet on myyty lähes 40 maahan.

Suomalaislukijatkin ovat vihdoin päässeet tutustumaan valloittavaan Flaviaan, kun kirjasarjan aloittava *Piiraan maku makea* ilmestyi suomeksi maaliskuussa. Toinen osa, *Kuolema ei ole lasten leikkiä*, julkaistaan syksyllä.

Kirjat sijoittuvat 1950-luvun alun Englantiin. Eksentriinen Flavia asuu rapistuvaa maalaiskartanoa leskisisänsä ja kahden isosiskonsa kanssa. Omatoiminen tyttö puuhastelee kemian laboratoriossaan ja ratkoo siinä sivussa murhia.

Ruumiin kulttuuri tapasi **Alan Bradleyn** tämän vieraillessa Suomesa helmikuussa.

Sherlock Holmes olikin nainen

Alan Bradley syntyi Torontossa vuonna 1938. Omien sanojensa mukaan hän oli katala lapsi, aivan kuten myrkkysesoksiaan sisariinsa testava Flaviakin.

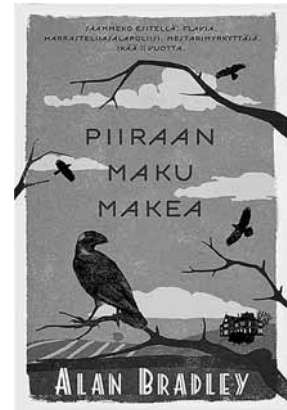
”Minua kiinnostaa lasten kuviteltu kaikkivoipuus, idealismi ja keskittymiskyky. Varmasti Flaviassa on samoja piirteitä kuin minussa itsessäni lapsena”, Bradley sanoo.

Ensimmäistä romaaniaan pikku-Alan alkoi kirjoittaa jo viisivuotiaana, mutta isosiskon täystyrmäys teki kirjoittamisesta lopun vuosikymmeniksi. Bradleystä tuli televisiotekniikkaan erikoistunut insinööri.

Haave kirjailijuudesta ei kuitenkaan sammunut. Vuonna 1994 Bradley jättäytyi varhaiseläkkeelle keskittäkseen kirjoittamiseen.

Bradley'n ensimmäinen julkaistu teos oli yhdessä geologi William A. S. Sarjeantin (1935–2002) kanssa kirjoitettu tietokirja *Ms. Holmes of Baker Street* (1989). Kirjassa väitetään, että Sherlock Holmes oli nainen.

”Unettomuudesta kärsinyt tutkijajästäväni teki tämän päätelmän yön pimeinä tunteina. Todisteet löytyivät Holmes-tarinoista. Kirjaamme kohdistui valtavasti kritiikkiä. Jos olisim-

KANSI: SATU KONTINEN

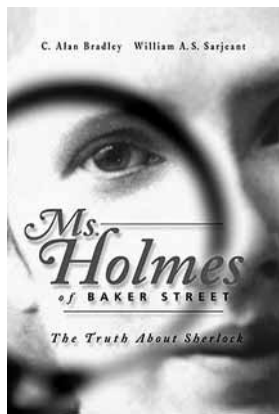
me väittäneet, että Jeesus oli nainen, meitä olisi luultavasti arvosteltu vähemmän”, Bradley muistelee.

Flavia de Luce oli alun perin sivuhahmo eräässä Bradley'n keskenrajoitetussa romaanissa. Bradley'n vaimo Shirley kuuli kanadalaisdekkaristi Louise Pennyn puhuvan radiossa Britannian rikoskirjailijoiden yhdistyksen (CWA) järjestämästä esikoisdekkarikipailusta ja kehotti miestänsä osallistumaan.

Bradley ryhtyi rakentamaan murhamysteeriä Flavian hahmon ympärille keuhkolla 2006. *Piiraan maku makea* voitti kilpailun, vaikka kirjasta oli valmiina vasta 15 ensimmäistä sivua.

”Minulle oli yllätys, että lapsetkin lukevat kirjojani.”

Nyt Flavia de Luce -kirjoja on ilmestynyt jo kuusi. Käännösoikeudet on myyty 37 maahan.

Uusi elämä

Kun kysyn 75-vuotiaalta Bradleyltä, toivoisiko hän ryhtyneensä kirjailijaksi jo aikaisemmin, vastaus on painokas.

”Oh yes! Yes! Yes! Minun olisi pitänyt jättää päivätyöni jo aikaisemmin. Tulen haaveilijoiden perheestä, mutta kaikki vain aina puhuivat – sen sijaan että olisivat toteuttaneet haaveitaan. En halunnut olla sellainen.”

Flavia-sarjan kansainvälisen menestyksen myötä Bradley ja hänen vaimonsa ovat muuttaneet Eurooppaan. Pariskunta asuu kevyen verotuksen Mansaarella, asuttuaan sitä ennen viisi vuotta Maltalla.

”Olen saanut uuden elämän. Kanadassa olin eläköitynyt ukkeli, nyt olen maailmanmatkaja. Emme juurikaan matkustelleet ennen eläke-

ikää, joten muutos on ollut valtava. Elän unelmaani”, kirjailija sanoo.

Bradley pyrkii kirjoittamaan joka päivä myös matkustaessaan.

”Jos kirjasta joutuu ulos, siihen voi olla mahdotonta päästä takaisin sisään.”

Yhtä Flavia de Luce -kirjaa Bradley kertoo kirjoittavansa noin yhdeksän kuukautta. Teksti syntyy hyvin erikoiseen vuorokaudenaikaan.

”Herään joka aamu puoli viideltä kirjoittamaan. Joskus saatan herätä jo kahdelta tai kolmelta yöllä. Kirjoitan tunnista neljään tuntiin. Sen jälkeen menen yleensä takaisin nukkumaan”, Bradley kertoo.

”Aamuyöllä arjen asiat eivät keskeytä kirjoittamista. Tavoitteeni on, että päivän työt olisi tehty aamukahdeksaan mennessä. Silloin minulla on hyvä mieli koko loppupäivän ja aikaa jää myös muulle elämälle.”

Englanti oli shokki anglofiilille

Bradleyn lapsuudenkodissa kaikki lukivat englantilaisia dekkareita, erityisesti Agatha Christietä ja Dorothy L. Sayersia.

”Minusta tuli jo varhain anglofiili. Luin kaikkea, mikä liittyi Englantiin. Matkustin maahan ensimmäisen kerran vasta vuonna 2007, vastaanottamaan esikoisdekkaripalkintoa.”

”Se oli shokki. Näkemäni ei vastannut kuvitelmaani. Alkujärkytyksestä toivuttuani pystyin onneksi hahmotamaan menneisyyden nykyisyyden alta.”

Flavia de Luce -sarjan kuvitteellinen tapahtumapaikka on englantilainen Bishop’s Laceyn maalaiskylä.

”En pidä kirjojen tyypittelystä, mutta jos jotain termiä on pakko käyttää, maalaiskartanomurhat (*country house murder*) kuvaisi ehkä parhaiten Flavia-kirjoja”, Bradley sanoo. ”Niissä pitää olla kartano, kirkko, hautausmaa, publi ja toisinaan huono sää.”

Ulkomaisissa kirjakaupoissa Flavia de Luce -sarjaa näkee myytävän sekä historiallisten dekkareiden että cozy mystery -otsakkeen alla. Jälkimmäistä kirjailija itse vierastaa.

"There's nothing cozy about murder!" hän tuhahtaa: "Ei murhassa ole mitään kodikasta."

Kirjoittaessaan Bradley ei ajattele lajityyppejä eikä kohderyhmiä. Hän haluaa vain kirjoittaa hyviä kirjoja.

"Genre-ajattelu on liian laskelmoivaa. Kun jostakin teoksesta tulee suosittu, miljoonat ihmiset yrittävät jäljitellä sen tyyliä. Kutsun sellaista kirjallisuutta *copycat fictioniksi*", Bradley sanoo.

"Minulle on ollut yllätys, että lapsetkin lukevat kirjojani. Fanipostista päätellen lukijani ovat 8–95-vuotiaita."

Flavia ei vanhene

Alan Bradley viimeistelee parhailaan seitsemättä Flavia de Luce -kirjaansa. Kaiken kaikkiaan kirjasarjan on tarkoitus kasvaa kymmenosaiseksi.

Suuresta suosiosta huolimatta Bradley ei halua pitkiä sarjaa enempää.

"Kuudessa ensimmäisessä kirjassa Flavia vanhenee yhden vuoden. Haluan hänen pysyvän siinä iässä. Vanhempi Flavia olisi erilainen Flavia", kirjailija perustelee.

Kirjoista on tekeillä BBC:n tuottama televisiosarja, jonka ohjaa Sam Mendes. Mendesin tunnetuimmat ohjaustyöt ovat viidellä Oscarilla palkittu *American Beauty* (1999) sekä uusin Bond-elokuva, *007 Skyfall* (2012).

"Tv-sarjalla on samat taustavoimat kuin *Hakekaa kättilö!* -sarjalla. Olen lukenut ensimmäisen jakson käsikirjoituksen, ja se oli todella hyvä", Bradley sanoo tyytyväisenä.

"Pääsen vaikuttamaan sarjan näyttelijävalintoihin ja - mikä parasta - seuraamaan kuvauksia. Entisenä televisiotekniikan ammattilaisena minua tietysti kiinnostavat kaikki tekniset vempaimet, joita tv:ssä nykyään käytetään."

Ⓢ Alan Bradley on toivotettu lämpimästi tervetulleeksi rikoskirjailijoiden yhteisöön. "Olen ystävästyynyt ihailmieni Ann Grangerin ja Peter Loveseyn kanssa. P. D. Jamesille en uskaltanut mennä juttelemaan."

Alan Bradley

(s. 1938)

Rikosromaanit

- 2009 **The Sweetness at the Bottom of the Pie** (*Piiraan maku makea*, 2014)
- 2010 **The Weed That Strings the Hangman's Bag** (*Kuolema ei ole lasten leikkiä*, ilmestyy syyskuussa 2014)
- 2011 **A Red Herring Without Mustard**
- 2011 **I Am Half-Sick of Shadows**
- 2013 **Speaking from Among the Bones**
- 2014 **The Dead in Their Vaulted Arches**

Ei-fiktiiviset teokset

- 1989 **Ms. Holmes of Baker Street** (nimellä C. Alan Bradley, yhdessä William A. S. Sarjeantin kanssa)
- 2006 **The Shoebox Bible** (muis-
telmakirja)